

**Gulbenes Mūzikas skolas
mācību priekšmeta programma
Kolektīvā muzicēšana
Vijoles spēle**

1. Mācību priekšmeta programmas mērķi :

- 1.1. Apgūt kolektīvās muzicēšanas prasmes un iemaņas izglītības programmas *Stīgu instrumentu spēle Vijoles spēle* audzēkņi dažāda tipa ansambļos:
 - 1.1.1. duetos, trio (jauktos un viendabīgos) ;
 - 1.2.2. vijolnieku ansablī ;
 - 1.2.3. jauktā instrumentālā ansablī ;
 - 1.2.4. orķestrī.
- 1.2. Ieinteresēt audzēkņus Vijoles spēles prasmju apgūšanā.
- 1.3. Popularizēt Vijoles spēli un iepazīstināt klausītājus ar klasisko un mūsdienu vijolmūziku.
- 1.4. Sagatavot audzēkņus patstāvīgai muzicēšanai pēc mūzikas skolas absolvēšanas.

2. Mācību priekšmeta programmas uzdevumi :

- 2.1. Sagatavot koncertprogrammas, spēlējot vijolnieku ansablī, kapelā vai orķestrī.
 - 2.2. Izmantot kopspēli, lai attīstītu audzēkņu dzirdi, intonāciju, ritma izjūtu, nošu lasīšanas prasmi .
 - 2.3. Iesaistīt audzēkņi koncertējošā kolektīvā, veicinot visaptverošu muzikālu attīstību, uzstāšanās kultūru un pieredzi.
- Neatkarīgi no tā, kāda tipa ansablī audzēknis spēlēs, darbs kolektīvajā muzicēšanā tiek virzīts 3 pakāpēs:
- 2.3.1. kopspēles iemaņu veidošanu var uzsākt 1.-2.kl.(talantīgākie audzēkņi), spēle duetā ar audzēkņi, vai pedagogu specialitātes stundās;
 - 2.3.2. ansambļa stunda kā mācību priekšmets – 3.-4.kl. Kopspēles attīstīšana, spēlējot duetos vai nelielās grupās. Atsevišķi skaņdarbi tiek sagatavoti atklātajiem koncertiem;
 - 2.3.3. spēle skolas koncertkolektīvā – 5.-8. (9.) kl.

Kolektīvās muzicēšanas programmas dalījums pa klasēm ir aptuvens, jo praksē jāvadās no tā, cik katrā klasē ir audzēkņu, un katra individuālajām spējām. Tā kā lielajos kolektīvos muzicē dažādu klašu skolēni, tad vecākajās klasēs programmas saturs ir apvienots pa 2 mācību gadiem.

3. Mācību priekšmeta apguves ilgums un apjoms:

- 3.1. Mācību periods: no 3.klases līdz 8.(9.)klasei.
- 3.2. Mācību ilgums 6 (7) gadi.
- 3.3. Mācību nedēļu skaits: 210 (245).
- 3.4. Mācību gads paredzēts izglītojamajiem, lai veicinātu kolektīvās muzicēšanas prasmju izaugsmi.

4. Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un veidi:

- 4.1. Ieskaite - atklātais koncerts I un II semestrī:
 - 4.1.1. divi dažāda rakstura skaņdarbi:
- 4.2. Mācību stundu darbu un atklātos koncertus vērtē 10 ballu sistēmā;
- 4.3. Gada atzīmi veido I un II semestra vidējais vērtējums;

5. Mācību priekšmeta programmas Kolektīvā muzicēšana apguves secība:

3.klase.

Stundu skaits – 2 stunda nedēļā, spēle duetā vai trio.

5.1. Galvenie uzdevumi:

- 5.1.1. elementāru ansambļa iemaņu veidošana;
- 5.1.2. prasme koriģēt intonāciju (unisonā un intervālos);
- 5.1.3. prasme iejusties vienotā ritmā;
- 5.1.4. elementāra skārums un izpildījuma saskaņošana;
- 5.1.5. uzstāšanās iemaņu veidošana.

5.2. Mācību vielas apjoms:

- 5.2.1. 6-7 skaņdarbi gadā. Lasīšana no lapas stundās;
- 5.2.2. vismaz 2 skaņdarbus pusgadā iemācīties no galvas.

5.3. Pārbaudes formas:

- 5.3.1. atklātais koncerts (I semestrī);
- 5.3.2. atklātais koncerts (II semestrī);

5.4. Ieteicamā nošu literatūra:

5.4.1. Mākslinieciskais repertuārs:

- Ž. Metallidi „Lauku muzikanti”, „Mans zirdziņš”;
- V.A. Mocarts „Menuets” – G dur, „Andantino”;
- A. Hačarturjans „Andantino”;
- D. Šostakovičs „Valsis”;
- N. Baklanova „Mazurka”;
- E. Medvedovskis „Džeza gamma”;
- N. Karšs „Muzikāls alfabēts”;
- J.S. Bahs „Menuets”;
- E. Dženkinsons „Deja”;
- F. Šūberts „Valsis”.
- No.kr. Ž. Metallidi „Bērnu vijolnieku ansamblī”, M.1980.;
- „Vijolnieku dueti iesācējiem”, Budapest, 1977.;
- „Jaunais vijolnieks” Nr.1;
- A. Grigorjana „Vijoļspēles skola”;
- „Vijoļu dueti”, Budapest, 1976.;
- „Jāņtārpiņš” 2.daļa;
- O.N. Ščukina „Desmit skaņdarbi pašiem mazākajiem”.

4.klase.

5.5. Apjoms – 2 stundas nedēļā.

Tālāka ansambļa iemaņu izkopšana, spēlējot duetā un trio, vai spēle ansambļa grupā.

5.6. Kolektīvās muzicēšanas programmas uzdevumi:

- 5.6.1. prasme koriģēt intonāciju (unisonā un intervālos);
- 5.6.2. prasme veidot kopīgu māksliniecisku izpildījumu – ritma, skārums, dinamikas saskaņošana;
- 5.6.3. prasme veikli lasīt notis;
- 5.6.4. veidot uzstāšanās kultūru.

5.7. Priekšmeta saturs:

- 5.7.1. lasīšana no lapas stundā
- 5.7.2. 4-6 skaņdarbi gadā, no tiem 4 sagatavot atklātajiem koncertiem.

- 5.8. Pārbaudes formas:
 5.8.1. atklātais koncerts (I semestrī):
 5.8.2. atklātais koncerts (II semestrī) .

5.9. Ieteicamā nošu literatūra:

J.S.Bahs „Menuets” G dur;
 J.Brāms „Šūpla dziesma”;
 D.Kabaļevskis „Klauni”;
 Latv.t.dz. „Mugurdancis”;
 D.Šostakovičs „Valsis”, „Maršs”;
 K.M.Vēbers „Mednieku koris”;
 B.Dvarionas „Prelūdijs”;
 A.Komarovskis „2 dueti”;
 K.Boms „Nepārtrauktā kustība”;
 P.Čaikovskis „Pastorāle”;
 N.Baklanova „Mazurka”;
 Ž.F.Ramo „Menuets”

No.kr. „Vijolnieku dueti iesācējiem”, Budapest, 1977.;
 „Vijoļu trio iesācējiem”, Budapest, 1976.;
 J.Lovičenko „Ansambļi”, 1.d., Muz.Ukraina, 1980.;
 M.Reitiha un R.Bakums „Ansambļi”, Nr.3., M.1978.;
 E.Loburenko „Vijoļu ansambļi”, Muz.Ukraina 1980.;
 „Jaunais vijolnieks” Nr.2., M.1989.;
 „Jāņtārpiņš” 2.daļa

5.-6.kl.

5.10. Apjoms – ansamblis 2 stundas nedēļā.

5.11. Darbs divos virzienos (ņemot vērā reālās iespējas):

5.11.1. tālāka dueta vai trio attīstība (sarežģītāki skaņdarbi, citu instrumentu iesaistīšana) ;

5.11.2. spēle vijolnieku ansablī.

5.12. Kolektīvās muzicēšanas programmas uzdevumi:

5.12.1. prasme iekļauties grupā (ritmiski , intonatīvi);

5.12.2. harmoniskās dzirdes attīstība, spēlējot trīs balsīgā ansablī;

5.12.3. prasme veidot māksliniecisko izpildījumu;

5.12.4. koncertpieredzes veidošana .

5.13. Priekšmeta saturs:

5.16.1. spēle vijolnieku ansablī – koncertkolektīvā, 4-6 skaņdarbi aktīvajā repertuārā, no kuriem vismaz 3 jauni skaņdarbi gadā;

5.16.2. spēlējot duetā vai trio – 4 skaņdarbi gadā.

5.17. Pārbaudes formas:

5.17.1. atklātais koncerts (I semestris);

5.17.2. atklātais koncerts (II semestris)

5.18. Ieteicamā nošu literatūra :

5.18.1. Mākslinieciskais repertuārs:

Dueti: A.Korelli „Sonātes 2 vijolēm”;

V.A.Mocarts „12 dueti”;

Ž.Mazass „Romance” Nr.3;

S.Jaradiers „La Paloma”;

A.Jurjāns „Šūpla dziesma” ;

- J.G.Šeins „Allemanda”;
 V.Hausmans „Deja”;
 G.F.Telemans „Deja”, „Allegro”;
 H.Persels „Ārija”;
 I.Valters „Prelūde”;
 G.F.Hendelis „Sonatīna”.
- Ansamblis: L.Bokerini „Menuets”;
 S.Džoplins „Regtains”;
 Dž.Kačini „Ave Marija”;
 D. Šoštakovičs „Gavote”;
 F.Šūberts „Valsis”, “Rīta serenāde”, „Muzikāls moments”;
 R.Kalsons „Melodija” ;
 V.Krotkijevskis „Ārija”.
- No kr. „Jaunais vijolnieks” 2. un 3.d. sast.T.Jampovskis „Viegli vijoļdueti”
 (vid. – vec.kl.), M.1990.;
 Ratnevs „Skaņdarbi ansambļiem” 1.d., M..1990.;
 „Kamermūzika jaunajiem mūziķiem”, Budapest,1979. ;
 sast.T.Vladimirova „Ansambļi jaunajiem vijolniekiem “, No9, M.1990.;
 L.Sigala „Vijoļspēles skola” izdevniecība „Komponists”- Sankt-Pēterburga,
 2011.;
 A.Markovs „21 skaņdarbs 2 vijolēm”;
 B.M.Barlova aranž. „Baroka vijoļdueti”;

7.-9. kl.

- 5.19. Apjoms – kameransamblis – 2 stunda nedēļā, ansamblis, orķestris 2 stundas nedēļā.
- 5.20. Darbs 3 virzienos (ņemot vērā reālās iespējas):
- 5.20.1. spēle kameransablī – duetā, trio (stīgu instr.+citi instr.);
 - 5.20.2. spēle vijolnieku ansablī – koncertkolektīvā ;
 - 5.20.3. spēle jaukta sastāva ansablī vai orķestrī.
- 5.21.Kolektīvās muzicēšanas programmas uzdevumi:
- 5.21.1. prasme veidot intonatīvu, ritmisku un tembrālu saspēli viendabīgā grupā;
 - 5.21.2. prasme saskaņot izpildījumu dažādu instrumentu grupās;
 - 5.21.3. prasme veikli apgūt nošu tekstu, patstāvīgi izvēlēties aplikatūru;
 - 5.21.4. orķestra spēles paņēmieni apguve:
 - 5.21.4.1. spēle sēžot;
 - 5.21.4.2. spēle ar diriģentu;
 - 5.21.4.3. specifisko orķestra skārumu apguve, orķestra nošu teksta lasīšana.
 - 5.21.4. uzstāšanās prakse dažāda tipa ansambļos;
 - 5.21.5. attīstīt prasmi veidot skaņdarbu māksliniecisko tēlu un atklāt to klausītājiem;
 - 5.21.6.spēle skolas koncertkolektīvā.
- 5.22.Priekšmeta saturs:
- 5.22.1. spēle skolas koncertkolektīvā- ne mazāk kā 6 jauni skaņdarbi gadā. Aktīvajā repertuārā 8 – 10 skaņdarbi;
 - 5.22.2. spēle kameransablī – audzēkņiem, kas nespēlē lielajā kolektīvā - 4 skaņdarbi gadā. Ja kameransambli apgūst papildus (spējīgākie audz.)- 2 skaņdarbi gadā.
- 5.23.Pārbaudes formas:
- 5.23.1. atklātais koncerts (I semestris);

5.23.2. atklātais koncerts (II semestris); ;

5.24. Ieteicamā nošu literatūra:

5.24.1. Mākslinieciskais repertuārs:

5.24.2. Dueti. Kameransambļi:

Ž. Mazas „Dueti”;

A. Vivaldi „Sonātes 2 vijolēm”;

A. Vivaldi- koncerts Nr.7;

G.F.Hendelis – Sonātes 2 vijolēm, Trio- sonātes;

J.S.Bahs – koncerts 2 vijolēm d- moll;

Ž. Metallidi „Veltījums”;

I.Frolovs „Divertissements”.

V.Berds „Deja”;

G.Lodži „Burē”.

5.24.3. Vijolnieku ansamblis :

J.S.Bahs „Ārija” (no svītas D-dur);

A. Dvoržaks „Humoreska”;

Z. Fībihs „Poēma”;

D. Šostakovičs „Romance”;

Ā.Skulte „Arieta”;

G.F.Hendelis „Pasakalja”;

G.Sviridovs „Valsis”;

R.Kalsons „Allegro”;

F.Šūberts „Mūzikai”;

G.Pelēcis „Skerco”;

V.Stūresteps „Latvju polka”;

F.Šūberts „Ekspromts”;

S.Rahmaņinovs „Vokalīze”;

J.Brāmss „Valsis”.

5.24.4. Orķestrim, paplašinātam vijolnieku ansamblim :

A. Vivaldi – koncerts Nr.3;

J.S.Bahs – koncerts Nr.1;

V.Tobiss „Latviešu ganu dziesmas”;

G.F.Hendelis – klavierkoncerts F dur (L.Kudiņa pārlik);

Ž. Metallidi „Simfoneta” 2.3.d.;

V.A.Mocarts Koncerts Nr.17.(fināls);

J.Poluņins „Koncertīno”.

No kr. sast.T.Jampoļskis „Viegli vijoldueti” vid. un vec.kl. M.1990.;

K.A.Fortunatova „Jaunais vijolnieks”Nr.3, 4, 1992.;

C.Pudovočkins „Skaņdarbi vijolnieku ansamblim un klavierēm” izd.

„Komponists.Sankt-Pēterburga”, 2005.;

Vācu komponistu „Trio – sonātes” M. 1989.;

R.Reitihs „Ansambļi jaunajiem vijolniekiem”, M. 1990.;

E.Loburenko „Vijoļu ansamblī” K.1981.;

Populāri skaņdarbi vijolnieku ansamblim un klavierēm izd.

„Komponists.Sankt-Pēterburga”2014.